

Årsberetning for Stiftelsen Fjelberg Prestegard



2005

100-årsmarkering og ny aktivitetsrekord

Fjelbergmarknaden samlet i 2005 nesten 300 mennesker. I strålende sol vandret sommerkleddede mennesker i tunet. Det duftet nystrekte skillingsbol-ler fra Bakeriet og i Almuestuen hadde billedkunstneren Tor Olav Lunde montert salgsutstilling. Det hele åpnet med musikkandakt i fullsatt kirke med 100-årsmarkering for unionsoppløsningen som tema. Dagen ble avsluttet med en fargerig auksjon og stort loddsalg.

Den tradisjonsrike marknaden var bare ett av hele 41 arrangementer i prestegården. Vi kan notere 1326 besøkende og 699 overnattingsdøgn. Dette er en økning på over 30% fra året før. Ikke minst gledelig er at den fredete prestegården nå i større grad brukes som refugium. Billedkunstneren Tor Olav Lunde ledet i mai et malerkurs for 17 studenter og i august tok han med seg ti kolleger for en ukes studiesamling. Kontakten med Bergen Kunsthøgskolen er positiv og samarbeidet med Skrivekunstakademiet resulterte i en studiesamling i prestegården i oktober.

Sesongen startet i mars med årsmøte for Sunnhordland Museum. Over tjue deltagere hadde møtt opp til faglig diskusjon og senere middag i Almuestuen. Det tradisjonelle pinsesestevnet ble avviklet 2. pinsedag og Steinerskolen arrangerte botanikk-kurs for 13. gang. Mange har fått øynene opp for at prestegården er en flott ramme rundt slektsstevner og høytideligheter som konfirmasjon, bryllup, årsmåls-

dager og minnestunder. En rekke bedrifter som Aker Stord, Statoil, Unitech og advokatfirmaet Thommesen benyttet stedet til møter og teambuilding. Sistnevnte fikk arrangert egen jazz konsert i kirken med åpen invitasjon lokalt. Kirkegulvet duvet når folk i begeistring klappet takten!



JAZZ-KONSERT AUGUST



MALER-KURS
MAY



MARKNAD
JULI





Nettverksbygging og markedsføring

Mange har fått med seg at vi nå har en innholdsrik hjemmeside med både bilder og artikler. (www.fjelbergprestegard.no)

Styret i Stiftelsen har sett behovet for å styrke kontakten med Fortidsminneforeningen og i den forbindelse ble det avholdt fellesarrangementer både på Voss og på Fjelberg.

I november deltok styreformannen på seminar i Bergen etter invitasjon fra Miljøverndepartementet som oppfølging av St. meld. 16 (2004–2005) *Leva med kulturminner*. Dette resulterte i «Forslag til eit felles pilotprosjekt på kulturminne i Hardanger-/Folgefonn regionen». Forslaget omfatter bl.a. forslag til formalisert nettverk mellom aktører i kulturminne- og reiselivssektoren og samordning av økonomiske ressurser. Stiftelsen er inne med et samlet finansierungsbehov på kr 800.000,- .





Bakeriet var den store utfordringen på restaureringsiden

Lekkasjer i helletaket på Bakeriet har flere ganger blitt utbedret midlertidig. Nå måtte vi ta et skikkelig løft. Håndverkere fra Fylkeskommunen med erfaring fra antikvarisk bygningsarbeid ble engasjert. Hellene ble tatt ned og merket, nye sperr og nytt sutak lagt, før de gamle hellene ble løftet på plass igjen. Det viste seg at vi også måtte fornye pipen – så budsjettet ble sterkt overskredet. Men resultatet er meget godt og bakerovnen er tilbørlig testet en rekke ganger.

I Bispestova er svalgangene panelt og malt. Restaureringen av ildstedet i 1.etasje er startet.

Vi planlegger en utstilling av «Utvandringen fra Fjelberg til Amerika» i 2.etasje. Utstillingen om Tjerand Aske med bilder og gjenstander har fått ny plass i 1.etasje. Der planlegger vi også en geologitstilling.

Ingemund Gjerde har vært engasjert til snekker og malerarbeider. Det betyr at også uthusene fremstår nymalt og velstelte.

Mattilsynet har godkjent prestegården for enklere arrangementer.



Utvandringen fra Fjelberg til Amerika

Olie Thompson og Martha Andrea Øvrevik giftet seg i Fjelberg kirke i september 1914 og dro samme høst til Amerika.



***Olie Thompson** var født i Arnavik 29.september 1877. Foreldrene Torbjørn og Pernilla Sjøstuen flyttet til Fjelberg da Olie var tre år.*

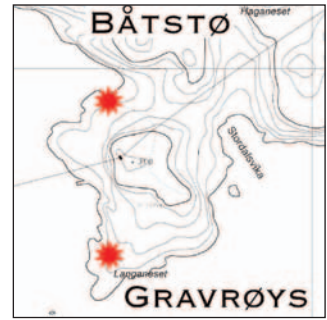
*I 1891 dro familien til Amerika. Olie var da 14 år gammel. Han tok senere navnet **Thompson** og arbeidet i Iowa og Minnesota*

I 1913 reiste han tilbake til Fjelberg og året etter gifter han seg med Martha Andrea Øvrevik (f. 17.aug 1888) i Fjelberg kirke. Sammen drar de tilbake til Amerika høsten 1914. Også Marthas søster blir med.

***Olie** ble partner i «Hillside Treshing Company», et firma som først ble oppløst i 1940.*

***Olie og Martha Thompson** fikk to sønner og fire døtre. **Olie** døde i 1942 mens **Martha** levde til 1964.*

Utstillingsplakat i Bispestova.



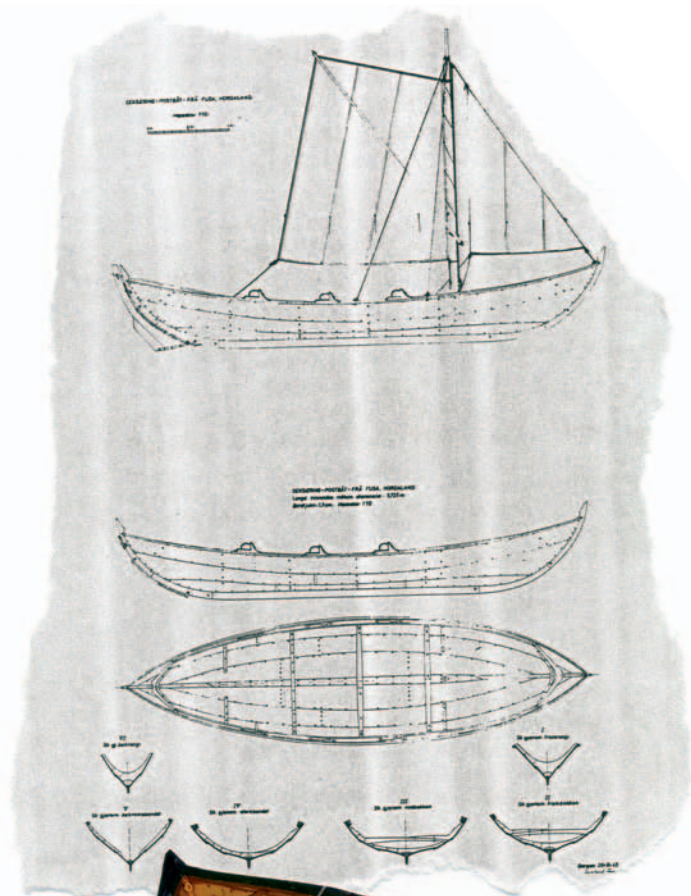
Fornminneregistrering og historien om en kirkebåt

Fra tidligere registreringer kjenner vi til et stort antall gravrøyser på øyene. Arkeologen Jan Adriansen fra Statens Vegvesen foretok i slutten av juni fornminneregistrering på Fjelberg. Han fant en ny røys på Langaneset i søndre Fjelberg-sund. Men det kanskje mest spennende var funnet av en nøst tuft i viken på nordsiden av neset. Etter byggemåten er dette en form som var vanlig under folkevandringstiden. I så fall er nøstet 1500 år gammelt.

I Rongedalen ble det registrert en stor bautastein.

Det er et mål å lage en liten utstilling som forteller om det rike funnmateriale som er registrert fra Fjelbergøyene, bl.a. den 7000 år gamle grønnstein øksen som ble funnet under gulvet i Bispestova for noen år siden.

Nils Arne Fosse fortalte sist sommer om den siste kirkebåten som fantes på Fjelberg. Det var en seksæring fra Hammersland som nå var i Johannes Hauge sin eie. Pål Lorentzen tok initiativ til besiktigelse, som resulterte i overdragelse til prestegården og planer om restaurering.

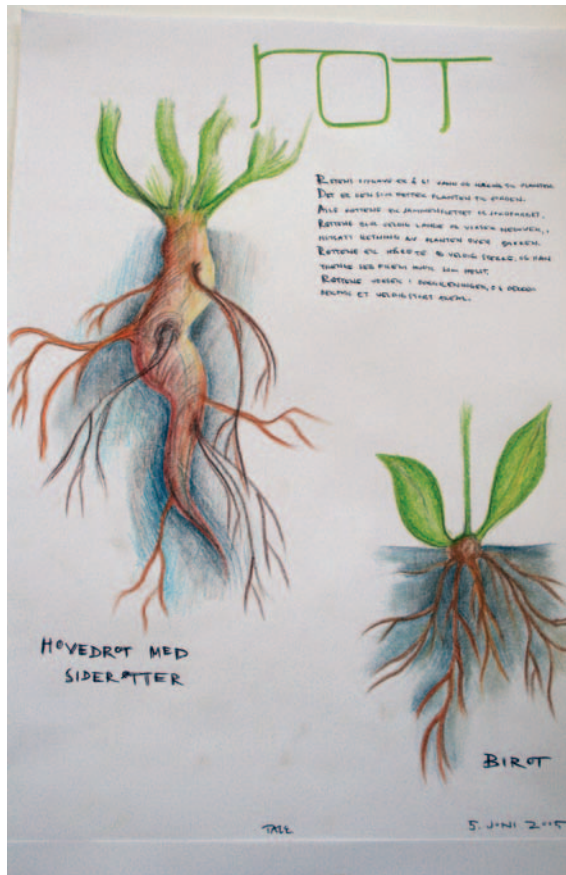


Kirkebåten
6-æringen på Fjelberg
Prosjekt 2005–2007



2005.08.02

Botanikkurs Steinerskolen 2005





Refugium Kunstmalung.





Økonomiens mørke og lyse sider

Hordaland Fylke bidro med kr 75.000,- som tidligere år men Kvinnherad kommune reduserte sitt tilskudd til driften til kr 25.000,- Dette ble mildnet ved at det på slutten av året ble gitt et ekstraordinært kommunalt tilskudd til restaurering av Sjøhuset på kr 30.000,- .

Fylket ga, som tidligere gjennom staten, et tilskudd på kr 30.000,- til restaurering. De store midlene fikk vi imidlertid gjennom private fonds ved at Sparebanken Vest ga kr 100.000,- og Vestenfjelske Bykreditts Stiftelse ga kr 100.000,- til restaurering. Slikt gir inspirasjon til å se fremover og ta fatt på nye oppgaver.

Utleie og gjennomføring av arrangementer ga inntekter på kr 194.539,- og resultatet ble et pent overskudd etter at vi har lagt inn honorar for en del av dugnadstimene. Det er noe betenkelig at fire av de største arrangementene stod for over en tredjedel av salgsinntektene.

Regnskapet er samlet gjort opp med et overskudd på kr 12.128,- .
Det er investert kr 355.032,- i restaurering og utstyr i 2005.



Restaurering Bispestova 2005/2006.





Administrasjon

Det er holdt to styremøter og en rekke enkeltkonsultasjoner i beretningsåret. Samarbeidet med soknerådet og kommunen fungerer godt. Styreformannen har i 2005 også fungert som daglig leder og restaureringsansvarlig.

I 2005 har styret bestått av Truls Grung, Arne Sælen, Reidar Koløy og Rolf Arne Birkeland, med Knut Ormhaug, Leif Jæger, Per Jarle Nordhus og Anders Nordhus som varamenn.



Kontaktadresse:
truls.grung@kraemmerhuset.no